

DE POSTRIJDER

Men schrijft in

te Tongeren, bij M. COLLÉE, uitgever & eigenaar van dit blad, groote Markt, n° 51.

De Postrijder verschijnt 's dinsdags 's donderdags & zaterdags.

DER PROVINCIE LIMBURG.

Abonnement

binnen de stad, 7 fr. per jaar.

buiten de stad, 8 fr. »

Een blad afzonderlijk, 15 centimen.

Aankondigingen, 15 centimen per drukregel.

TONGEREN, DEN 5 FEBRUARI.

Voor den kleinen burger is het tegenwoordig bijna niet meer mogelijk, eenen plaatsvervanger te zetten, als hunne zonen het ongeluk hebben een slecht nummer te trekken.

Velen leggen de schuld daarvan op het gouvernement; dat is een onnoozel gedacht. Het gouvernement komt daar voor niets in; de grootste reden van de duerte der mannen is de groote daghuur, welke de werkmannen tegenwoordig wint, en die maakt dat zij niet genegen is voor 5 centimen daags onder het vaandel te dienen, en zijne vrijheid nog daarenboven te verkoopen. Zoo dus, hoe hooger het dagloon wordt, hoe duurder men de mannen zal moeten betalen.

Niemand kan daar iets aan doen.

Het artikel der *Norddeutsche Allgemeine Zeitung*, strekkende om de godsdienstvrijheid in Frankrijk en België te beperken, heeft in Frankrijk veel indruk verwekt, vooral in de parlementaire kringen. Men wil er het klaarblijkelijk inzicht van Pruisen in zien, om de kabinetten van Versailles en Brussel te doen vallen. Diensovervolgens hebben vele afgevaardigden, welke tot nu toe besluiteloos of vijandig waren, besloten het ministerie te ondersteunen.

Men denkt dat de afgevaardigden der uiterste rechterzij, om dezelfde reden, zullen afzien van al de betwistingen over het karakter van Mac-Mahon's zevenjarig bestuur. Ook loopt het gerucht, dat de interpellatie van Gambetta zou ingetrokken worden. Alzoo zou het duitsche blad, zonder het te weten, een grooten dienst aan M. de Broglie hebben bewezen.

Wat ons betreft. 't artikel van 't orgaan van von Bismark heeft ons geen oogenblik bekommerd. Het blad mag schrijven wat het wil; wij zullen dit insgelijks doen, en van dit recht, dat ons door onze grondwet wordt gewaarborgd, zullen wij ruimschoots gebruik blijven maken.

Mgr Ledochowski.

Het onrecht is gepleegd! De gruweldaad is volbracht! Mgr Ledochowski, de moedige aartsbisschop van Posen, is, ten gevolge van de hatelijke pruisische wetten aangehouden en in de gevangenis opgesloten. Voortaan zullen de namen van Keizer Wilhelm en zijn groot kanselier von Bismark, in de geschiedenis als die van kerkvervolgers worden gebrandmerkt, terwijl het nageslacht op Mgr Ledochowski, als op een martelaar wijzen zal.

Ziedaar het eerste offer van den willekeur, dat krachten de wet van von Bismark, achter de tralies der gevangenis geworpen wordt: anderen zullen weldra volgen.

De verbittering der katholieken en het misnoegen der geloovige protestanten en anders gezinden, die vandaag 't katholicisme en morgen het evangelische protestantisme aangerand ziet, groeit in Pruisen sterk aan, en er zal een oogenblik komen, dat de prins von Bismark zijnen onrechtvaardigen oorlog tegen het katholicisme zelf zal moeten afkeuren. Men randt niet straffeloos de rechtvaardigheid aan; men verplettert niet straffeloos de onschuld, en zooals gisteren een protestantsch blad zegde, heeft de hoogere katholieke geestelijkheid nooit iets onrechtigs gepleegd, met haar recht te verdedigen.

Mgr Ledochowski is een man van de innigste overtuiging; hij is een geleerd prelaat en die reeds groote diensten aan de Kerk bewezen heeft. Vroeger was hij nuncius van den Pauselijken Stoel te Brussel en heeft zich daar, door vele schoone hoedanigheden onderscheiden. Man van karakter, zal hij voor 't onrecht niet bukken, hiervan hebben wij de verzekering.

M. von Bismark gaat voort met dreigen; hij bedreigt alles wat aan zijn wil weêrstaat; zijn officieus blad, de *Nord. Deuts. Zeitung*, zegt wel is waar dat men «vriendschappelijke raad» geeft; maar wij leeren meer

en meer dat «vriendschappelijke» beoordeel. 't Is vooral tegen Frankrijk en België, dat de dreigende vinger wordt opgezet.

Terwijl de kanselier ons dreigt, door middel van zijn blad en ons verbiedt hem iets onaangenaams te zeggen, werpt het blad zelf, met volle handgrepen, de beledigingen uit tegen een wettigen soeverein, tegen den Paus van Rome. Het noemt dezen «den verlegenwoordiger der slavernij op de wereld, «en de bisschoppen» de knechten der dwingelandij zonder grenzen.»

Marten Luther in zijne vuige «tafelgesprekken» spreekt niet anders.

L'INDICATEUR BREVETÉ des heures de départ & d'arrivée des convois des chemins de fer belges pour le mois de FEVRIER 1874 est en vente chez M. COLLÉE. Avec carte. Prix 25 centimes.

BINNENLAND.

Men schrijft uit Antwerpen, 4 februari:

Thans brengen de dieven het over zijn houd. Geen dag gaat er voorbij of er worden er een aantal bij den kop gevat en men zou waardijk gaan denken, dat hoe meer er gegrepen worden, hoe meer er zich voordoen. Sinds eenige dagen had men bemerkt dat er nachtelijke ontvreemdingen in het Justiepaleis gepleegd werden. Telkens als 's morgens de werklieden kwamen, bevonden zij dat er van hunne gereedschappen verdwenen waren ook miste men bouwmaterialen. Gisteren morgen heeft men een kerel gevat, die als vermoedelijke dader dier diefstallen wordt aanzien. Na onderzoek is er gebleken dat die persoon zonder vaste woon sinds eenigen tijd den nacht in het gebouw doorbracht. Ondanks zijne halsstarrige ontkenningen heeft men hem in verzekerde bewaring gesteld.

De heer Sipido, wonende in de Rochusstraat, is ook het slachtoffer geworden van eenen stouten diefstal. De man had aan twee personen elk een orgel in leen gegeven, maar deze hebben het goed gevonden, zich die instrumenten toe te eigenen en er mede de plaat te poetsen. Alle opzekerings om de ontrouwe kerels te ontdekken, zijn tot nu toe vruchteloos gebleven.

Eene merkwaardige gebeurtenis heeft kort geleden te Hollandtown, in Wisconsin, plaats gehad, waar niet minder dan elf weduwen door het lot werden toegewezen. De bijzonderheden van dit feit zijn door de commissie, welke de zaak in orde bracht, in de *Green Bay Advocate* medegedeeld.

Het blijkt dat in Hollandtown elf weduwen en twaalf weduenaars wonen. De ingezetenen waren van oordeel, dat het in het algemeen belang wenschelijk was dat zij huwden, en het voorstel werd gedaan, dat de weduenaars met de treurende nagelaten weduwen in den echt zouden verenigd worden.

Bij nadere overweging besloot men echter, dat, daar er maar elf weduwen waren, eene verloting zou plaats hebben. De beraadslaging van de commissie duurde een uur, gedurende welken tijd er eene groote gisting heerschte onder de weduwen; ook de weduenaars waren niet op hun gemak en onrustig. Eindelijk werden de namen van de weduwen in eene bus geworpen en die van de weduenaars in eene andere. De trekking had plaats op maandag 8 december, des namiddags ten vijf ure.

Daardoor werd bepaald, dat de heer R. Menter huwde met mevrouw De Brain, de heer M. Menter met mevrouw Kink, de heer Rode met mevrouw Vandenberg, de heer Fustenberg met mevrouw Kersten, de heer Wassenberg met mevrouw Wilde, de heer Verkuilen met mevrouw Peersboom, de heer Weijenberg met mevrouw Heesakker, de heer Kobussen met mevrouw Tilman, de heer Terusen met mevrouw Van Doren, de heer Herremans met mevrouw Kolf, de heer Soere met mevrouw Van Bloemer. (Wij geven deze namen, omdat het niet onaardig is te zien, hoe in Hollandtown de namen nog van de nederlandsche afkomst der bewoners getuigen.)

De twaalfde weduenaar, de heer Peterman, gaf onmiskenbaar blijken van blijdschap, dat hij er aan was ontsnapt, zooals hij het oneerbiedig uitdrukte. Maar zijne blijdschap was van korten duur, daar de commissie wijd en zijd heeft bekend gemaakt, dat, zoo er eenige weduwen in den omtrek was, die den heer Peterman wil huwen, zij zich kan aanmelden bij den president den heer Paulus Kersten.

In de *Neue freie Presse* leest men het volgende:

Te Grosswardein (Hongarije) heeft een twaalftal jonge mannen zich met een plechtige belofte verbonden, niet te huwen zoolang de dames niet terugkomen op hun zucht naar opschik en weelde. In de *Bicar* komt nu een antwoord voor van twaalf burgermeesters.

Het luidt aldus: «Waarde heeren! Gij zijt zelf de oorzaak dat alle meisjes dames moeten worden, want als wij in een eenvoudige toilet op een bal verschijnen, verwaardigt gij ons met geen enkelen blik. Als wij te huis in de keuken bezig zijn, vraagt gij ons, met den hoed op het hoofd, of de jufvrouw thuis is, terwijl gij ons de handen kust

als wij op de canapé romans lezen. Als wij u een goed Hongaarsch maal voorzetten, trekt gij den neus op, terwijl gij allen lof over hebt voor een keurig diner.

Geerde heeren! Doe voor u zelf afstand van de dure sigaren, van de thee, de koffie, de visiet kaartjes, de photographien, de paarden en dergelijke zaken, die de heeren zich tot eene gewoonte maken; werkt, kleedt u eenvoudig; er zijn in de lande nog een groot aantal vlijtige, spaarzame, echte Hongaarsche meisjes, trouw daarmede en wordt nuttige leden der maatschappij.

Dat antwoord is niet slecht.

BUITENLAND.

Frankrijk.

Eene nota in de *Press*, de beslissing aankondigde des Franschen governments, om ieder blad te vervolgen, dat het vast karakter van het aangenomen zevenjarig beheer in twijfel zou trekken, misnoegt de koningsgezinde drukpers tot zooverre, dat zij het kabinet dreigt, geene rekening van de waarschuwing te zullen houden.

De dagbladen deelen den uitslag mede der kiezingen in Elzas en Lorraine, voor het Duitsch Parlement. De gekozenen behooren tot de katholieke of de Fransche partij. Te Straatsburg is tot afgevaardigde gekozen de oudmeier der stad, de heer Lauth, die enkel maar een mandaat heeft aanvaard om te Berlijn te gaan protesteeren tegen de aanhechting van zijn land.

Onder de papieren, die men in de Tuilerien heeft gevonden, behooren ook de rekeningen van de bals door den keizer gegeven. De som, besteed voor een dezer feesten, op 15 januari 1857 gegeven bedraagt 19,888 fr. Dit bedrag is zoo bijzonder hoog niet, als men bedenkt dat van de 4000 geuodigden 2988 tegenwoordig waren, zoodat ieder der gasten gemiddeld ongeveer zes frank gekost heeft. Men vindt op de rekening: voor den bankbakker 145, voor thee 46, voor olie 48, voor zijde 24 fr.; verder 428 fr. voor appliciens, terwijl 48 kilo truffels werden verbruikt tegen 28 fr. de kilo., en 1200 kilo vleesch ad 1,80 fr. per kilo. Aan gevogelte werd 1171, aan visch 1026, voor kruidenierswaren 1515 fr. besteed; voor fruit 1000 fr., voor ganzenleverpastij 648 fr. De lunch van ijschoteltjes kostte alleen 200 fr. De drinkwaren vormen een post van niet minder dan 5700 fr. en de extra bedienden die voor die gelegenheid gehuurd werden, ontvingen 2695 fr. Zij kregen 5 a 20 fr. per hoofd en na afloop van het feest nog een goed maal.

De *Figaro* heeft dezer laatste dagen veel gerucht gemaakt, ter gelegenheid van de verdwijning van verscheidene jongelieden. Ileden meldt dit dagblad dat de verdwenen personen weergevonden zijn.

De *Press* heeft berichten ontvangen van het eiland Sainte Marguerite. Het schijnt dat de gezondheid van den gewezen maarschalk Bazame op dit oogenblik verre van goed is. De gevangene is zeer somber geworden, en dit krenkt zijne gezondheid. Nogtans is die toestand voor het oogenblik niet onrustbarend.

Ziehier een feit, waarvan de held spoorwisselaar is aan de Noordcompagnie en Josef Huzard heet. Eergisteren morgen, om half zeven uur, toen hij zich bereide den nachttrein van spoor te doen veranderen, zag hij zijn klein meisje op de riggels, op vijftig meters afstand spelen. Kom gauw weder! riep de man met verschrikte stem, maar het meisje bleef voortspelen, roepende: «Gij zult mij niet krijgen!» Nog het vierde eener minuut en de trein kwam aan. Reeds zag men zijne twee roode lantaarnen door den mist schijnen. Men stelde zich den toestand van den armen vader voor.

Als hij niet wisselde, dan liep de trein op dezelfde baan voort, dan was zijn kind gered, ja! doch er konden vreeselijke ongelukken gebeuren. — Leg u neder, riep hij tot zijn kind. En hij werkte juist in tijds om den trein te laten wisselen, die met donderend gebrom voorbijsnoof. Dan viel hij in onmacht. Als hij bekwaam, was zijn dochtertje naast hem. Zij had zich tusschen de riggels geleed en de gansche trein was over haar gegaan, zonder haar te kwetsen. De compagnie zal eene belooning geven aan den vader.

Duitschland.

AANHOUDING VAN Mr LEDOCHOWSKI.

Mgr Ledochowski is gister morgen, om 5 ure, door den directeur der politie in hechtenis genomen, en naar het gevang van Francfort aan den Oder gestuurd. Nu meent Von Bismarck zeker, dat zijn spel gewonnen is!

De *Norddeutsche Allgemeine Zeitung* heeft een tweede artikel afgekondigd, om haar eerste, gericht tegen Mgr Dechamps, uit te leggen, en te zeggen, op welke wijze Duitschland verstaat tusschen te komen in het buitenland, om zijnen haet tegen Rome te koelen. Het is niet gewapenderhand, zelfs niet met bedreigingen, maar bij middel van «vriendschappelijke raadgevingen, onbaatzuchtig»

verwittingen, en vooral door te laten weten, dat elke poging, welke een nationaal bewind in België of in Frankrijk doen zou, om den Staat te onttrekken aan de theoretische eischen, in Pruisen zou kunnen rekenen op de *berendigste sympathie*, op eene *vriendelijke medewerking*, op eene *verkleefde bewondering*. Duitschland, zegt Von Bismarck in zijn blad, eerbiedigt ten volle de binnen- en buitenlandische vrijheid zijner geburen, doch het ziet in hunne onafhankelijkheid van allen geestelijken invloed een pand van algemeen vrede.

De Belgen kunnen de sympathie, de medewerking en de bewondering van den braven Pruis heet goed missen. Zijne «vriendelijke raadgevingen» zullen hier bij de overgrote meerderheid des volks geenen weerklink vinden.

Spanje.

BILBAO.

Al de tijdingen over de bewegingen der republiekeische troepen en der volgelingen van don Carlos, zijn zoo met elkander loopend en verschillend zoo zeer van inhoud, dat het moeilijk, ja zelfs onmogelijk wordt hieruit de waarheid te onderscheiden.

Zoo bevestigden republiekeische berichten, dat Moriones den 27 januari te Vittoria was en dat hij vandaag Bilbao moet bereikt hebben.

De Carlisten logenstraffen krachtig deze tijdingen, en hieraan mag bijna geloof gehecht worden, want de optocht van generaal Moriones langs Durango werd eerst bevestigd en later weer tegengesproken. Hieruit ontstond dan het gerucht dat hij eene poging zou doen, om over Villaro naar de belegerde stad te trekken.

Een ander gerucht wil nu, dat generaal Moriones naar Bilbao is opgerukt, maar zonder eene beschrijving van den gevolgden weg te geven. Indien dit gerucht mag geloofd worden, zou hij, aan het hoofd van 20,000 man, de Carlisten verslagen hebben, waardoor deze laatste het beleg van Bilbao moesten opbreken.

Dit laatste gerucht dagteekent van 2 februari, en den vorigen dag werd er gezegd dat de Carlisten aan Bilbao een wapenstilstand hadden verleend van 4 dagen, om na het eindigen hiervan de stad over te geven. De batterijen op de hoogten van Bogano hadden echter op dien datum hun vuur weer geopend tegen de plaats, zoodat de belegerden hun woord moesten gebroken hebben.

Nog een ander gerucht, en dit ook in dato 2 feb. wil dat er eene deputatie der belegerde stad in het kamp van den opperbevelhebber der belegeraars gekomen is, om over de voorwaarden der overgaf te onderhandelen. De voorwaarden zouden zijn: vrijen aftocht voor het garnizoen met wapens en bagagien.

Om nu al deze verschillende geruchten te volledigen, zijn er twee andere praaijes welke beweren: het ene dat Portugaleta hevig beschoten wordt door het *escuadrilla* van Madrid, maar dat de carlistische bezetting hierop dapper antwoordt; het tweede wil dat de veldslag tusschen het leger van generaal Moriones en de Carlisten te Durando plaats had.

Bij dit laatste gerucht wordt er echter geene melding gemaakt van den uitslag.

Wat nu geloofd onder al deze tegenstrijdige berichten? Hier is nogmaals het spaansch spreekwoord toepasselijk: *Quien sabe?*

Eene bijzondere depeche uit Santander, gedagteekend 2 februari, zegt, dat waarschijnlijk het bombardement van Bilbao door de Carlisten morgen zou aanvangen, dus dat door die depeche het gerucht over de beschieting van de batterij op de hoogten van Bogano, eene eerste logenstraling ontvafte.

De stad moet levensbehoeften bezitten, welke den tegenstand nog langer dan twee maanden kunnen doen voortduren. Waar blijven dan de onderhandelingen die er reeds zouden aangeknoopt zijn, tusschen eene deputatie der belegerde stad en het hoofdkwartier der belegeraars, om hierin over de voorwaarden der overgaf te onderhandelen?

Verder zegt die bijzondere depeche uit Santander dat de geest des volks opperbest is. In wat zin moeten die woorden uitgelegd worden? Is de geest des volks genegen tot overgaf of zijn die woorden in geheel tegenovergesteld zin te verstaan? Zoo ja, wanneer zal er dan een beslissend einde aan de belegering gesteld worden?

«Generaal Moriones heeft de stad La Guardia ingenomen en de 800 Carlisten welke deze plaats verdedigden aangehouden. Hij ontvangt bovendien talrijke versterkingen en zal op 8 dezer, zijne beweging om Bilbao te ontzetten aanvangen.

Hij maakt te Santander 6 oorlogstoombuizen gereed, om in de rivier aan de ontzetting der plaats mede te werken.»

Dat zijn letterlijk de woorden waarmee de bijzondere depeche eindigt, en hieruit volgt, dat er van al de geruchten welke de Carlisten over het beleg van Bilbao verspreid hebben, niet het eerste woord waar is, indien de republiekeische tijdingen onvoorwaardelijk mogen geloofd worden.

Gelukkige Spanjaarden, die in een paar woorden zelfs de moedwilligste onwaarheid in hun voordeel kunnen inleggen, want indien er nu binnen eenige dagen bewezen wordt, dat deze depeche niets dan verdichtels zou bevatten, kunnen zij hunne woorden herroepen door het onbepaalde *Quien sabe?* Wie kon dat weten?